

การบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ
CONFLICT MANAGEMENT OF COMMUNITY LEADERS IN BUENG KAN PROVINCE

พีระยุทธ ศิลภาพรหม

Peerayut Sitaprom

วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

Pitchayabundit College

E-mail : namedanai@gmail.com

วันที่รับบทความ: 15 กรกฎาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ: 14 สิงหาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ: 17 สิงหาคม 2566

Received: July 15, 2023; Revised: August 14, 2023; Accepted: August 17, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ ทั้งหมด จำนวน 397 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติการแจกแจงความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.08.S.D =.39$) พิจารณาตามรายชื่อได้ดังนี้ ด้านผลของความขัดแย้ง ($\bar{X}=3.13.S.D =.16$) ด้านสาเหตุความขัดแย้ง ($\bar{X}=3.08.S.D =.16$) ด้านระดับความขัดแย้ง ($\bar{X}=3.05.S.D =.70$) ตามลำดับ 2) ปัจจัยการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ (โดยรวมทุกด้าน) ด้านผลประโยชน์ซับซ้อน X_2 ด้านโครงสร้างการทำงาน X_4 และมีค่าสัมประสิทธิ์ของ

ตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .467 -.250 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (β) .672 -.631 ตามลำดับ และ 3) จำเป็นต้องหาสาเหตุความขัดแย้งเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้ในการอยู่ร่วมกันในชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาได้ในชุมชนทำได้สำเร็จจะทำให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนไม่ดี โดยนำประเด็นสาเหตุที่ขัดแย้งมาไกล่เกลี่ยกันอย่างเป็นทางการมาจากความเข้าใจผิดของคนในชุมชน มีการเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูล ในการทำงานระหว่างกันชุมชน ทำงานโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว แสดงความคิดเห็นที่ตรงกันที่เป็นการพัฒนาอย่างมั่นคง การพูดจาปรับความเข้าใจกันเกี่ยวกับที่ทำกินดีขึ้นตกลงกันได้ การบริหารการจัดการความขัดแย้งเกี่ยวกับน้ำในการเกษตรในชุมชนดีขึ้นและการขัดแย้งเกี่ยวกับสิทธิที่ทำกินดีมีการพูดจาตกลงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การบริหาร, การจัดการ, ความขัดแย้ง

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the conflict management of community leaders in Bueng Kan Province, 2) study the factors of conflict management of community leaders in Bueng Kan Province, and 3) study the development guidelines for conflict management of community leaders in Bueng Kan Province. It was a quantitative and qualitative research. The sample group used in this research were 397 eligible voters in Bueng Kan Province. The qualitative data collection group was conducted by in-depth interviews, with 10 purposive sample groups selected. The instruments used were questionnaires and interview forms. The statistics used for data analysis included frequency distribution and percentage of respondents, presented in tables using mean and standard deviation, multiple regression analysis using the hierarchical variable selection method, and discussion of results. The descriptive data analysis was conducted by selecting and classifying data, organizing data systematically, editing data, and analyzing data. The data was then written as a report.

The research results found that 1) Conflict management of community leaders in Bueng Kan Province, in all aspects, was at a moderate level ($\bar{X}=3.08.S.D =.39$). Considered by each item as follows: Conflict consequences ($\bar{X}=3.13.S.D =.16$), Conflict causes ($\bar{X}=3.08.S.D =.16$), Conflict level ($\bar{X}=3.05.S.D =.70$), respectively. 2) Conflict management factors of community leaders in Bueng Kan Province (in all aspects), Complex benefits X2, Work structure X4, and the coefficient of predictors in raw scores (b) were .467 -.250, respectively.

The coefficient of predictors in standard scores (β) were .672 -.631, respectively. 3) It is necessary to find the cause of conflict, which is a normal occurrence in living together in a community. It can solve problems in the community. If it is successful, it will make the relationship of people in the community not good By bringing the cause of the conflict to be mediated officially from the misunderstanding of people in the community There is disclosure or no distortion of information in working among communities Working without seeking personal benefits, expressing consistent opinions that lead to stable development, talking about better understanding about farming areas and reaching agreements The management of conflicts over water in agriculture in the community has improved and conflicts over farming rights have been effectively discussed and reached agreements.

Keywords: Administration, Management, Conflicts

บทนำ

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งในระดับที่สูงและรุนแรงมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งเชิงโครงสร้าง ที่เป็นเรื่องของ การแย่งชิงอำนาจ ความขัดแย้งจากผลประโยชน์ที่มีการแย่งชิงผลประโยชน์กัน หรือแม้กระทั่ง ความขัดแย้งที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะที่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องกัน เป็นจำนวนมาก ซึ่งต่างก็มีผลประโยชน์ที่แตกต่างกันออกมี โดยมีเป้าหมายและค่านิยมต่างกัน และขึ้นอยู่กับความขัดแย้งของการเห็นแย้งกัน ถ้าหากความรู้สึกและปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้รับการแก้ไขในระดับต้นหรือในระดับของปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไปก็จะเป็นอาจจะเป็นความขัดแย้ง หากไม่มีการขจัดความขัดแย้งหรือข้อตกลง หรือไม่มีการประนีประนอม ก็จะก่อให้เกิดการเผชิญหน้าและความรุนแรงได้ หากเกิดความรุนแรงขึ้นไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงทางกายภาพ ทางจิตใจ หรือทางโครงสร้าง ล้วนเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางต่อความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทั้งสิ้น ดังนั้น รัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงพยายามหาวิธีการที่จะระงับความขัดแย้งก่อนที่จะบานปลายไปสู่ปัญหาและความรุนแรงที่ยกต่อการแก้ไขปัญหา เป็นความขัดแย้งที่เราเรียกว่า ความขัดแย้งยืดเยื้อไม่รู้ว่เมื่อไหร่จะสิ้นสุด (สิทธิชัย สุวรรณประทีป, 2550)

ในปัจจุบันแม้จะมีกฎหมายเป็นเครื่องมือในการควบคุมความประพฤติและข้อพิพาทของคนในสังคม โดยมีกระบวนการยุติธรรมอันประกอบด้วยองค์กรภาครัฐ คือ ตำรวจ อัยการ และศาลยุติธรรม เป็นกลไกในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย ซึ่งแต่ละองค์กรมีภาระหน้าที่ที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแบบพิธีการ เริ่มตั้งแต่การสืบสวน สอบสวน ฟ้องร้องคดี เรื่อยไปจนกระทั่งได้มีการพิจารณา และชี้ขาดข้อพิพาท โดยศาลยุติธรรมก็ตาม แต่การดำเนินกระบวนการยุติธรรมโดยองค์กรต่างๆ มีกฎเกณฑ์ขั้นตอนที่จะต้องปฏิบัติตามบทกฎหมาย ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนที่ซับซ้อนมาก ดังนั้น จึงต้องใช้เวลาในการดำเนินการที่ใช้เวลายาวนานและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก โดยสุดท้ายแล้วการป้องกัน และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งใน

สังคมก็ไม่ได้ลู่ลงไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย อีกทั้งบางครั้งการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของคู่กรณีกลับสร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้น รัฐจึงจำเป็นจะต้องพยายามแสวงหาเครื่องมือและกลไกขึ้นมาเพื่อใช้ระงับข้อพิพาทจากความขัดแย้งให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบันเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์อันที่จกคุมครองสังคมให้มีความสงบ และพัฒนาแนวทางเข้าหาชุมชนเพื่อหาแนวร่วมมาช่วยแก้ปัญหาโดยให้ผู้นำชุมชนประชาชน ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกระบวนการในการแก้ปัญหาอย่างยุติธรรม การมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้นำชุมชน เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการแก้ปัญหาความแตกตางและความขัดแย้งได้เป็นอย่างดี ปัญหาความขัดแย้งมีไม่น้อยที่เกิดจากปัญหาความไม่รู้ (สร้อยตระกูล (ตวยานนท์) ธรรมานะ, 2550)

การส่งเสริมให้ประชาชนได้รับรู้และมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะโดยวิธีใดก็ตาม จึงได้มีความคิดและรูปแบบที่ยืดแนวทางสันติวิธี ซึ่งเป็นอยู่กับความต้องการและความจำเป็นของสังคมนั้น ๆ การยุติธรรมขัดแย้งด้วยสันติวิธีจึงเป็นแนวทางที่ได้รับความสนใจจากทุกฝ่ายผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้เพื่อลดระส่ำระสายในสังคม ซึ่งหากมองลักษณะของสังคมไทยในตำบลและหมู่บ้านแล้ว จะมีความผูกพันในระดับครอบครัวญาติพี่น้อง รวมถึงมีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อแบ่งปันและเป็นสังคมที่มีขนาดไม่ใหญ่มากนัก ยึดมั่นในการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของบรรพบุรุษปฏิบัติสืบต่อกันมา หากเกิดปัญหาความขัดแย้งทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นในชุมชนก็จะเข้าไปหาผู้อาวุโสหรือชาวบ้านให้ความนับถือ เพื่อช่วยเหลือในการแก้ปัญหา ต่อมาเมื่อการแต่งตั้งหัวหน้าหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านบทบาทดังกล่าวก็ถูกถ่ายโอนไปยังกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชน การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบล และหมู่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะมีบทบาทในฐานะผู้ปกครองท้องถิ่นในการยุติปัญหาความขัดแย้ง และไกล่เกลี่ย ไม่ให้กลายเป็นข้อพิพาทเป็นคดีความสู่ศาล ซึ่งการแสดงออกถึงบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แต่ละวิธีย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของความขัดแย้ง สถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาและอำนาจในการจัดการปัญหาความขัดแย้ง รวมทั้งการศึกษา อาจจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชน (สนธยา พลศรี, 2547)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ เพราะเครือข่ายกำนันเป็นหน่วยงานที่สังกัดภาครัฐและได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ รวมถึงโรงเรียน บริษัทเอกชน ภาคประชาสังคมทั้งในและนอกพื้นที่ เครือข่ายผู้นำชุมชนในจังหวัดบึงกาฬ เป็นผู้ขับเคลื่อนกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพื่อให้ทุกภาคทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาสังคมได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหาและร่วมบูรณาการเพื่อพัฒนาสู่ความยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยใช้วิจัยเชิง ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสรุปให้เห็นถึงปัจจัยการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ ก่อนที่จะนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญรวมถึงผู้นำชุมชนแล้วเอาผลสรุปมาวิเคราะห์สังเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ ดังนี้

ประชากรกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 502,868 คน (ที่มา: สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย รวบรวมโดย: สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูล ณ วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 502,868 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนมาก มีความแตกต่างกันระหว่างหน่วยสุ่มที่สามารถจำแนกออกเป็นชั้นภูมิ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วน ครอบคลุมและคำนวณหาจำนวนตัวอย่างตามสูตรทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรในที่มีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งหมด ทั้งหมด จำนวน 397 คน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2542)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 10 คน โดยวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ และแบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการ ดังนี้ แบบสอบถาม (การวิจัยเชิงปริมาณ) ส่วนประกอบของแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้ 1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ และตัวแปรปัจจัยการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ สำหรับเป็นแนวทางสำหรับสร้างเครื่องมือวิจัย 2. กำหนดขอบเขตของข้อคำถามจากตัวแปรที่จะศึกษาให้ครอบคลุมทั้งตัวแปรแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการ

ความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ 3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา กล่าวคือ คำถามในแต่ละข้อของเครื่องมือจะต้องวัดได้ตรงตามเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัดโดยการนำคำถามแต่ละข้อไปตรวจสอบ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับเนื้อหาว่าสอดคล้องตรงตามข้อมูลและตัวชี้วัดที่กำหนดหรือไม่ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง การแปลผล ถ้าค่า IOC มีค่ามากกว่า 1.00 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา (สุวิมล ติรภานันท์, 2550 : 123) 4. นำเครื่องมือที่ผ่านความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรในเขตจังหวัดอุดรธานี ที่ไม่ถูกเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา ที่มีระดับความเชื่อมั่นตั้งแต่ .83 ขึ้นไป พร้อมด้วยการวิเคราะห์จำแนกรายข้อ (r) โดยใช้สถิติ ด้วยสถิติพหุคูณถดถอยเชิงเส้น โดยเลือกวิธีการแบบ (Enter Method) พร้อมกำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ระดับ.05 5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ และปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

แบบสัมภาษณ์ (การวิจัยเชิงคุณภาพ) แบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก เสริมการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อต้องการให้ได้องค์ความรู้แนวทางการบริหารการจัดการความขัดแย้งของกำนันในชุมชน: กรณีจังหวัดหนองบัวลำภู ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ใช้สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ 2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและขอคำแนะนำจากที่ปรึกษา เพื่อความสมบูรณ์ในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น 3. ผู้วิจัยและคณะได้ร่วมการพัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้นและใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป 4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษาและนำไปปฏิบัติในภาคสนามต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม 1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากประชาชนในเขตจังหวัดบึงกาฬ ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย 2. การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ใน

การศึกษาครั้งนี้ 4. แจกจ่ายและเก็บแบบสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 5. รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้ 1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ 2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่ จำนวน 10 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ 1. การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล 2. การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล 3. การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบจัดทำบรรณานุกรมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ 1. การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ 2. วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาเป็นกรอบแนวคิดในการเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ 3. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสรุปความและการตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ

ผลการวิจัย

การบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.08.S.D=.39$) พิจารณาตามรายข้อได้ดังนี้ ด้านผลของความขัดแย้ง ($\bar{X}=3.13.S.D=.16$) ด้านสาเหตุความขัดแย้ง ($\bar{X}=3.08.S.D=.16$) ด้านระดับความขัดแย้ง ($\bar{X}=3.05.S.D=.70$) ตามลำดับ

ปัจจัยการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ (โดยรวมทุกด้าน) ด้านผลประโยชน์ซับซ้อน X_2 ด้านโครงสร้างการทำงาน X_4 และมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .467 -.250 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (β) .672 -.631 ตามลำดับ

จำเป็นต้องหาสาเหตุความขัดแย้งเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้ในการอยู่ร่วมกันในชุมชนสามารถแก้ไข ปัญหาได้ในชุมชนทำได้สำเร็จจะทำให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนไม่ดี โดยนำประเด็นสาเหตุที่ขัดแย้งมาไกล่เกลี่ยกันอย่างเป็นทางการมาจากความเข้าใจผิดของคนในชุมชน มีการเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูล ในการทำงานระหว่างกันชุมชน ทำงานโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว แสดงความคิดเห็นที่ตรงกันที่เป็นการพัฒนาอย่างมั่นคง การพูดจาปรับความเข้าใจกันเกี่ยวกับที่ทำกันดีขึ้นตกลงกันได้ การบริหารจัดการความขัดแย้งเกี่ยวกับน้ำในการเกษตรในชุมชนดีขึ้นและการขัดแย้งเกี่ยวกับสิทธิที่ทำกันมีการพูดจาทกลงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

การบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.08.S.D=.39$) พิจารณาตามรายข้อได้ดังนี้ ด้านผลของความขัดแย้ง ($\bar{X}=3.13.S.D=.16$) ด้านสาเหตุความขัดแย้ง ($\bar{X}=3.08.S.D=.16$) ด้านระดับความขัดแย้ง ($\bar{X}=3.05.S.D=.70$) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชไมพร เทือกสุบรรณ (2552) ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในกรมที่ดิน กรณีการนำเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) มาปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาปฏิบัติในกรมที่ดิน ข้าราชการในสังกัดกรมที่ดินเห็นด้วยในระดับปานกลาง ต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในกรมที่ดิน ด้านที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ ด้านนิติธรรม รองลงมาคือ ด้านความคุ้มค่า ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส และด้านสำนึกรับผิดชอบ โดยเห็นด้วยในระดับปานกลาง และด้านที่เห็นด้วยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วม

ปัจจัยการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ (โดยรวมทุกด้าน) ด้านผลประโยชน์ซับซ้อน X_2 ด้านโครงสร้างการทำงาน X_4 และมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .467 -.250 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (β)

.672 -.631 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ จังตระกุล, (2554) ทำการศึกษา การจัดการความขัดแย้งโดยนายอำเภอของประชาชนในประเทศไทย. ผลการศึกษาพบว่า 1. บทบาทในการจัดการความขัดแย้งของนายอำเภอของประชาชน ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคลคือ ตัวนายอำเภอของประชาชน ที่จะต้องทำงานด้วยความทุ่มเท เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ประกอบด้วย พฤติกรรมการทำงานที่เหมาะสม ภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารงาน และความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ ปัจจัยอำนาจตามโครงสร้างทางราชการเป็นอำนาจหน้าที่ที่นายอำเภอมีโดยเป็นอำนาจตามกฎหมายและอำนาจทางการบริหาร และปัจจัยสภาพแวดล้อม ได้แก่ ระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย และความตั้งใจของผู้เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมในการจัดการความขัดแย้ง 2. วิธีการจัดการความขัดแย้งโดยนายอำเภอของประชาชน มี 3 วิธีการ คือ วิธีการจัดการความขัดแย้งโดยปัจจัยส่วนบุคคลโดยการเกลี้ยกล่อม การประนีประนอม การเสริมสร้างความเข้าใจ การอดกลั้น การเชิญคู่กรณีมาพบโดยทันที และการเจรจาด้วยความยุติธรรม วิธีการจัดการความขัดแย้งโดยปัจจัยอำนาจตามโครงสร้างทางราชการ โดยการเลือกใช้คนให้เหมาะสมกับงานและเวลา การให้ข้อมูลย้อนกลับที่สร้างสรรค์ การใช้อำนาจตามกฎหมาย การจัดการความขัดแย้งแบบวางแผนเป็นขั้นตอน การตั้งคณะกรรมการจัดการความขัดแย้ง และวิธีการจัดการความขัดแย้งโดยปัจจัยสภาพแวดล้อม โดยการขอความร่วมมือผู้มีบารมีและการเสริมสร้างความตั้งใจในการมีส่วนร่วมในการจัดการความขัดแย้งของทุกภาคส่วน 3. ข้อเสนอแนวทางการปรับปรุงวิธีการจัดการ การพัฒนาทักษะ และการพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมต่อการจัดการความขัดแย้งโดยนายอำเภอของประชาชน โดยอำเภอจะต้องมีกลไกยุติความขัดแย้งระดับชุมชน มีศูนย์บริหารงานรับเรื่องราวร้องทุกข์ มีผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย (นิติกร) ประจำอำเภอ มีหน่วยจัดการความขัดแย้ง เคลื่อนที่เร็ว และมีหลักสูตรเพื่อการถ่ายทอดความรู้วิธีการจัดการความขัดแย้ง

จำเป็นต้องหาสาเหตุความขัดแย้งเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้ในการอยู่ร่วมกันในชุมชนสามารถแก้ไข ปัญหาได้ในชุมชนทำได้สำเร็จจะทำให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนไม่ตึง โดยนำประเด็นสาเหตุที่ขัดแย้งมาไกล่เกลี่ยกันอย่างเป็นทางการมาจากความเข้าใจผิดของคนในชุมชน มีการเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูล ในการทำงานระหว่างกันชุมชน ทำงานโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว แสดงความคิดเห็นที่ตรงกันที่เป็นการพัฒนาอย่างมั่นคง การพูดจาปรับความเข้าใจกันเกี่ยวกับที่ทำกินตีขึ้นตกลงกันได้ การบริหารการจัดการความขัดแย้งเกี่ยวกับน้ำในการเกษตรในชุมชนดีขึ้นและการขัดแย้งเกี่ยวกับสิทธิที่ทำกินมีการพูดจาตกลงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยุทธ์ เหลืองบุศราคม, (2552) ทำการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของบุคลากรสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดนครนายก มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับความพึงพอใจของข้าราชการต่อการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของบุคลากรสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดนครนายก ภายหลังจากการดำเนินงานสิ้นสุดลง ผลการศึกษาพบว่า การประเมินความพึงพอใจของข้าราชการ พบว่า มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ปี 2552 โดยรวมในระดับมาก มีค่าคะแนนความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานและความเข้าใจของบุคลากรมากที่สุด เฉลี่ย 3.61 เท่ากัน รองลงมาคือค่าคะแนน ความพึงพอใจต่อ

กระบวนการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน สิ่งอำนวยความสะดวกและเวลา เฉลี่ย 3.65, 3.55 และ 3.50 ตามลำดับ สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พบว่า การกำหนดกระบวนการดำเนินงาน การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกและระยะเวลาการดำเนินงานให้มีความเหมาะสม ประกอบด้วย การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ โดยใช้สื่อและช่องทางที่หลากหลาย จะทำให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น

สรุป

การบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาตามรายข้อได้ดังนี้ ด้านผลของความขัดแย้ง ด้านสาเหตุความขัดแย้ง ด้านระดับความขัดแย้ง ส่วนปัจจัยการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ ด้านผลประโยชน์ซับซ้อน ด้านโครงสร้างการทำงาน และจำเป็นต้องหาสาเหตุความขัดแย้งเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้ในการอยู่ร่วมกันในชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาได้ในชุมชนทำได้สำเร็จจะทำให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนไม่ดี โดยนำประเด็นสาเหตุที่ขัดแย้งมาไกล่เกลี่ยกันอย่างเป็นทางการมาจากความเข้าใจผิดของคนในชุมชน มีการเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูล ในการทำงานระหว่างกันชุมชน ทำงานโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว แสดงความคิดเห็นที่ตรงกันที่เป็นการพัฒนาอย่างมั่นคง การพูดจาปรับความเข้าใจกันเกี่ยวกับที่ทำกินดีขึ้นตกลงกันได้ การบริหารจัดการความขัดแย้งเกี่ยวกับน้ำในการเกษตรในชุมชนดีขึ้นและการขัดแย้งเกี่ยวกับสิทธิที่ทำกินมีการพูดจาตกลงกันได้มีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

- 1) หาสาเหตุความขัดแย้งเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้น
- 2) การอยู่ร่วมกันในชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาได้ในชุมชน
- 3) ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนดีขึ้น
- 4) นำประเด็นสาเหตุที่ขัดแย้งมาไกล่เกลี่ยกันอย่างเป็นทางการ
- 5) เปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูลการทำงานระหว่างกันชุมชน
- 6) ทำงานโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว
- 7) แสดงความคิดเห็นที่ตรงกันที่เป็นการพัฒนาอย่างมั่นคง
- 8) พูดจาปรับความเข้าใจกันเกี่ยวกับที่ทำกินดีขึ้นตกลงกันได้
- 9) การบริหารจัดการความขัดแย้งในชุมชนดีขึ้น

10) สิทธิที่ทำกินมีการพุดจาตกลางกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ สามารถสรุปเป็นข้อเสนอ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จัดการความขัดแย้งในชุมชนให้มีความสำคัญกับสาเหตุความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ เพื่อลดปัญหาในชุมชน เพื่อประโยชน์ของชุมชนและประชาชนอย่างแท้จริง

1.2 จัดการความขัดแย้งในชุมชนให้มีความสำคัญ การประนีประนอมการสมานฉันท์ และการไกล่เกลี่ย เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้นำและประชาชน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 แนวทางการแก้ไข ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีกิจกรรมร่วมกันในระหว่างองค์กร และผู้นำชุมชนหรือหน่วยงานส่วนท้องถิ่น

2.2 การพึ่งพากันในชุมชนตามภารกิจต่างๆ ที่ปฏิบัติต่อเนื่อง ควรสร้างบรรยากาศในที่ทำงานให้ดี และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.3 สร้างความชัดเจนในบทบาทหน้าที่/วิธีการทำงาน แนวทางการแก้ไข ควรรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด เพื่อขจัดความขัดแย้งในชุมชน

2.4 ปรับค่านิยม ทศนคติความเชื่อที่แตกต่างกัน แก้ไขและการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวกับองค์กร และแนวทางการทำงานในชุมชนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

3.1 เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน ซึ่งได้เก็บข้อมูลโดยการสอบและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากคณะกรรมการ ผู้นำชุมชน ข้าราชการ ประชาชน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึง ซึ่งอาจมีแนวทางหรือความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการความขัดแย้งของชุมชนที่แตกต่างออกไป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3.2 การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นการศึกษาการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ ซึ่งผู้วิจัยพบว่า ควรสร้างความปองดองให้กับประชาชน สร้างแนวทางให้ประชาชนทุกระดับมีความรู้สึกร่วมใจมีความปลอดภัยในการบริหารการจัดการความขัดแย้งของชุมชน ให้มากยิ่งขึ้น

3.3 ควรศึกษากับผู้ที่สามารถนำการบริหารการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หวัดบึงกาฬ ในด้านของการบริหารการจัดการและกลยุทธ์เกี่ยวกับการบริหารการจัดการความขัดแย้งของชุมชน ผลการวิจัยจะทำให้สามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงให้การบริหารการจัดการความขัดแย้งของชุมชนอื่น ๆ เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2542). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติเพื่อการตัดสินใจ . พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย
- ชไมพร เทือกสุบรรณ. (2553). ประสิทธิภาพของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ
ในกรมที่ดิน : กรณีการนำตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) มา
ปฏิบัติ. ใน รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารจัดการสาธารณะ .มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชัยยุทธ์ เหลืองบุศราคัม. (2552). ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ
ภาครัฐของบุคลากร สำนักงานกรมปศุสัตว์ จังหวัดนครนายก. นครนายก:สำนักงานปศุสัตว์
จังหวัดนครนายก.
- สิทธิชัย สุวรรณประทีป.(2550). คู่มือการทำกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
เจริญผล.
- สมศักดิ์ จังตระกุล. (2554). การจัดการความขัดแย้งโดยนายอำเภอของประชาชนในประเทศไทย.
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
J. Soc. Sci. Vol. 5 No. 2; December 2011 (131-148).
- สุวิมล ติรกานันท์. (2550). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรง
พิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สร้อยตระกูล (ติวยานนท์)อรธมานะ. (2550). พฤติกรรมองค์กร ทฤษฎีและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่
4 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สนธยา พลศรี. (2547). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน (พิมพ์ครั้งที่5). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย รวบรวมโดย: สำนักสถิติพยากรณ์
สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูล ณ วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563.
- Taro Yamane. (1973).Statistics: An Introductory Analysis.3rdEd.New York.Harper and
RowPublications.